

Norges forskningsråds styre

Dato 2. juli 2020 kl. 08:00 – 10:00
Sted Virtuelt møte (Teams)

Tilstede:

Hilde Tonne - leder
Kenneth Ruud – nestleder
Lars Harry Vorland
Kirsti Hjemdahl
Pinar Heggernes
Eimund Nygaard
Geir Førre
Jan Magnus Aronsen
Mette Halskov Hansen
Eli Aamot
Tomas Kåberger
Eirin Isaksen Winsnes
Vemund Riiser

Tilstede fra Forskningsrådet:

John-Arne Røttingen, administrerende direktør
Anne Kjersti Fahlvik, områdedirektør Innovasjon
Fridtjof Unander, områdedirektør Ressursnæringer og miljø
Jesper W. Simonsen, områdedirektør Samfunn og helse
Kristin Danielsen, områdedirektør Internasjonalisering
Yves Boulmer, områdedirektør Porteføljestyling
Cathrine Torp, områdedirektør Kommunikasjon
Randi Søgner, stabsdirektør administrerende direktørs stab
Kristin Oxley, administrerende direktørs stab (referent)
Trine Tengbom, internrevisjonen
Bjørn Skavlan, sak 96 og 97

Sak S 93/20 Godkjenning av sakslisten

Vedtak: *Saken S 100/20 Gjennomgang av møtet legges til sakslisten.*

Sak S 94/20 Godkjent referat fra styremøte 5/20, 11.06 – vedlegg

Vedtak: *Referatet godkjennes.*

Sak S 95/20 Spørsmål om habilitet

Vedtak: *Eli Aamot inhabil på sak S 98/20 Ekstraordinær grunnbevilgning til institutter*

Sak S 96/20 Fordeling av tiltakspakke 1 og 3 – vedlegg

Yves Boulmer innledet. Regjeringens tiltakspakke 1 og 3 innebærer tildelinger til Forskningsrådet på til sammen 1746 mill. kroner.

Tiltakspakke 1 var først og fremst rettet mot å opprettholde kapasiteten i forsknings- og innovasjonssystemet med vekt på FoU i og for næringslivet. Tiltakspakke 3 er i all hovedsak rettet mot raskere grønn omstilling, men har også vesentlig elementer knyttet til å opprettholde kapasiteten i systemet, særlig knyttet til instituttsektoren. Ut over dette er det gitt anledning til å bruke overførte midler på andre områder enn opprinnelig fastsatt gjennom tildelingsbrev, først og fremst for å forstå og styrke beredskapen knyttet til krisen. Midlene gjennom tiltakspakken og overførte midler bidrar i vesentlig grad til videre oppfølging av Forskningsrådets strategi. Totalt, med overførte midler, bringes det nesten 2 mrd. kroner mer inn i realiseringen av Forskningsrådets strategi.

Styret diskuterte saken og pekte på at tiltakspakkene i liten grad er målrettet mot digitalisering. Administrasjonen opplyste om at til tross for at tiltakspakkene ikke inneholder målrettede midler til digitalisering, er det sannsynlig at midlene knyttet til andre områder, som grønn omstilling, vil resultere i en betydelig andel digitaliseringsprosjekter.

Styret påpekte videre at midlene er forutsatt fortrinnsvis å benyttes til finansiering av IPNer, noe som vil gi lite investeringer i grunnleggende forskning. Videre er det ingen tiltak spesifikt rettet mot radikal innovasjon. Dette kan samlet bidra til at man i større grad investerer i eksisterende områder fremfor radikalt nye innovasjonsområder. Dette er en problemstilling porteføljestyrene bør ha oppmerksomhet på fremover.

Styret stilte spørsmål ved hvilke konsekvenser tiltakspakken vil få for arbeidet med å redusere Forskningsrådets avsetninger, samt konsekvensene for de ansattes arbeidsbelastning. Det ble orientert om at tiltakspakkene vil bli effektivert gjennom gjennomførte, løpende og nært forestående utlysninger i 2020, men at forbruket av midler stort vil skje i kommende år og at avsetningene dermed vil øke vesentlig.

Administrasjonen opplyste også om at det ble avholdt et møte med statsråd Asheim i forrige uke, hvor disse spørsmålene ble diskutert. I forlengelsen av møtet vil administrasjonen utarbeide et notat til KD som detaljerer behovet for økte personalressurser knyttet til å håndtere ekstrabevilgningene mottatt gjennom tiltakspakkene. Administrasjonen vil også

belyse utfordringene knyttet til Forskningsrådets finansieringsmodell ovenfor KD, i første omgang ved å fremstille resultatene av vår aktivitet på en måte som bedre og tydeligere gir oversikt over de totale tildelte midlene (dvs over prosjektenes totale levetid) per kalenderår. Styret ba om at de får en oppdatering mht. til avsetninger og virksomhetsbudsjett på neste styremøte.

Vedtak: *Styret slutter seg til foreslått fordeling.*

Adm. dir. gis fullmakt til å foreta den endelige fordelingen på de områder det kun er fremmet prinsipper for fordeling.

Adm. dir. gis fullmakt til å foreta mindre justeringer av fordelingen, dersom føringene i tildelingsbrevene gjør dette nødvendig. Vesentlig endringer skal godkjennes av styreleder.

Sak S 97/20 Revidert budsjettforslag 2021 – oppdatering etter tiltakspakke 3

Yves Boulmer innledet. Regjeringens tiltakspakke 1 og 3 innebærer tildelinger til Forskningsrådet på til sammen 1746 mill. kroner. På flere områder er det vekstrammer som overstiger vekstrammene i Budsjettforslag 2021. Dette gjelder særlig satsingsområdene Konkurransedyktig lavutslippsteknologi, Blå økonomi, Omstilling i industri og tjenestenæringer og grunnbevilgninger. Det kan legges flere perspektiver på denne situasjonen:

1. Forskningsrådet synliggjør hvordan mobiliseringen som nå skjer gjennom tiltakspakkene for å fremskynde omstillingen, følges opp. Dette vil innebære at en ikke endrer vekstrammene, men opprettholder disse som opprinnelig foreslått.
2. Vi legger bort forslagene på de områdene som har fått en vesentlig vekst; satsingsforslag knyttet til grønn omstilling prioriteres ikke opp, men den opprinnelige rangeringen i Budsjettforslag 2021 blir stående.
3. Vi opprettholder vekstrammene i det opprinnelige forslaget og omprioriteringen mot grønn omstilling, som ble foretatt ved forrige styrebehandling, videreføres. Nye satsinger lansert gjennom tiltakspakkene som ikke inngikk blant satsingsforslagene i Budsjettforslag 2021, legges inn. Dette innebærer at det fremmes to nye satsingsforslag; Sirkulær økonomi og Grønn plattform.

Styret sluttet seg til alternativ 3 og pekte på at det i lys av krisesituasjonen vi nå er inne i er behov for et ekspansivt budsjett.

Vedtak: *Styret slutter seg til alternativ 3.*

Adm. dir. gis fullmakt til å ferdigstille de nye satsingsforslagene knyttet til Sirkulær økonomi og Grønn plattform.

Sak S 98/20 Ekstraordinær grunnbevilgning til institutter

Eli Aamot deltok ikke under behandlingen av saken. Kristin Danielsen innledet. Forskningsrådet ga 21. mars anbefaling om å øke grunnbevilgningen til instituttene som et konkret tiltak i 2020 for å avhjelpe bortfall av oppdragsinntekter. Tiltakspakke 3 ga

instituttene en ett-årig økning i grunnbevilgning på til sammen 305 millioner kroner fordelt på NFD, KLD og LMD.

Midlene foreslås fordelt basert på føringer gitt i tildelingsbrev og de råd Forskningsrådet har gitt departementene som del av prosessen med å utarbeide krisepakken. Midlene skal ha særskilt fokus på grønn omstilling og digitalisering. Også kunnskapsutvikling relatert til pandemiforløpet er relevant.

Styret stilte spørsmål ved hvorvidt den ett-årige økningen i grunnbevilgning vil kunne gi en kapasitetsøkning for instituttene, gitt at øvrige tiltakspakker gir mulighet for instituttene å konkurrere seg til betydelige ekstrainntekter. Midlene som bevilges gjennom den ett-årige økningen skal kompensere for bortfall av inntekter som følge av Covid-19 i 2020, og midlene vil ikke dekke det totale beregnede bortfallet av oppdragsinntekter som Covid-19 har medført, samt at andre midler i Tiltakspakke 1 og 3 først vil få signifikant effekt i 2021 og videre fremover. Den samlede effekten av de ulike tiltakspakkene vil dermed ikke være kapasitetsøkende.

Vedtak: *Den ekstraordinære grunnbevilgningen fordeles til institutter i henhold til føringene i departementenes tildelingsbrev.*

Fordelingen per institutt skal være i henhold til instituttenes andel av de samlede nasjonale oppdragsinntekter fra næringslivet i den grad dette prinsippet ikke bryter med føringer gitt i tildelingsbrevet.

Den ekstraordinære grunnbevilgningen skal benyttes til å gjøre samfunnet bedre rustet til å komme raskt i gang når pandemien er over. Midlene skal i hovedsak benyttes til næringsrettet forskning og rettes primært mot grønn omstilling, digitalisering og/eller kunnskapsutvikling relatert til pandemiforløpet. Anvendelsen av midlene skal rapporteres særskilt sammen med rapporteringen av grunnbevilgningen for 2020. Det skal leveres en plan til Forskningsrådet for bruken av midlene innen 1. september 2020.

Sak S 99/20 Vedtaksprotokoll godkjennes

Sak S 100/20 Gjennomgang av møtet